

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1838/2025
27.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Снежана Ђокић, адвокат из ..., против туженог Гранског синдиката рударства и енергетике „Независност“, кога заступа пуномоћник Срећко Митрић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3952/23 од 27.09.2023. године, у седници одржаној 27.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3952/23 од 27.09.2023. године у делу става првог изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3445/21 од 08.12.2022. године у ставу првом и ставу трећем изреке тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилца АА из ... тражила да се поништи решење туженог Гранског синдиката индустрије, енергије и рударства Београд бр. 96/21 од 06.04.2021. године о отказу уговора о раду бр. 52-01/17 од 17.07.2017. године, анекса I уговора о раду бр. 70/17 од 18.09.2017. године, анекса II бр. 120/17 од 29.12.2017. године и анекса III бр. 146/18 од 31.12.2018. године, као незаконито и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.500,00 динара, у року од 8 дана по пријему пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3952/21 од 27.09.2023. године, у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3445/21 од 08.12.2022. године у ставу другом изреке, као неоснована.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3445/21 од 08.12.2022. године, поништено је решење туженог Гранског синдиката индустрије, енергије и рударства Београд број 96/21 од 06.04.2021. године о отказу уговора о раду бр. 52-01/17 од 17.07.2017. године, анекса I уговора о раду бр. 70/17 од 18.09.2017. године, анекса II бр. 120/17 од 29.12.2017. године и анекса III бр. 146/18 од 31.12.2018. године, као незаконито. Ставом другим изреке одбачен је, као недозвољен, тужбени захтев тужиље

којим је тражила да се тужени Грански синдикат индустрије, енергије и рударства Београд обавезе да тужилу АА одмах врати на рад на послове који одговарају врсти и степену њене стручне спреме и радном искуству, те да је пријави са наведеним датумом код надлежних органа РФ ПИО. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужилу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3952/23 од 27.09.2023. године одбијене су, као неосноване жалбе тужиле и туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3445/21 до 08.12.2022. године и одбијени су захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова по жалби, као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију побијајућу пресуду у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке из свих законских разлога због којих се ревизија може побијати. Тужила је благовремено изјавила ревизију против наведене пресуде побијајући је у делу става првог изреке, којим је потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке, због погрешне примене материјалног права и због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да је ревизија туженог основана, а ревизија тужиле неоснована.

Доносећи побијану пресуду у делу који се односи на поништај решења о отказу уговора о раду није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку. Такође, у поступку није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 2. ЗПП на коју се у ревизији туженог паушално указује, јер није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које одредбе Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена у стручној служби туженог, на радном месту ... на одређено време, на основу уговора о раду од 18.09.2017. године, да би анексом II од 26.12.2017. године засновала радни однос на неодређено време почев од 08.01.2018. године. Анексом број III од 20.12.2018. године утврђено је да запослена обавља послове ..., са описом послова наведеним у Одлуци о систематизацији послова у стручној служби ГС ИЕР „Независност“ бр. 59-1/17. Главни одбор Гранског синдиката индустрије, енергије и рударства је на седници од 18.08.2017. године донео одлуку да се у стручној служби Главног одбора овог синдиката систематизују, између осталих, и посао под тачком 3 – ... и то један извршилац, са ВСС, активним знањем једног светског језика и рада на рачунару, са описом послова. У јануару 2021. године дошло је до промене власти у синдикату, па је ББ проглашен за законског заступника синдиката. Тужила је након тога користила годишњи одмор за 2020. годину, а затим и годишњи одмор у трајању од 22 дана за 2021. годину, а по повратку са годишњег одмора, 11.04.2021. године, затекла је реновирану канцеларију и запослену ВВ на њеном радном месту, која је иначе запослена у ГС ПУТУ. Тада јој је ББ уручио решење о отказу јер је укинута радно место За радом тужиле није било више потребе пошто је одлуком виших органа синдиката уведена привремена управа код туженог, синдикати су распуштени и сва

овлашћења гранског синдиката су прешла на ББ. Урађена је реорганизација Гранског синдиката и он више није постојао.

У образложењу спорног решења о отказу уговора о раду наведено је да је донето на основу Одлуке Главног одбора у УГС од 25.01.2021. године, којом су суспендовани органи туженог и одузета овлашћења руководства туженог, да су укинута послови у стручној служби Главног одбора ГС ИЕР „Независност“, па и послови ... које је тужила обављала, сагледане су све мере за запошљавање тужиле у складу са чланом 155. став 1. тачка 5. Закона о раду и утврђено је да ниједна од мера не може да се оствари.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је усвојио тужбени захтев сматрајући да је побијано решење донето без основних критеријума који су примењивани конкретно за рад тужиле, у смислу остварених резултата рада и односа према раду, без навођења који су то конкретни разлози због којих се управо тужили у односу на друге запослене отказује уговор о раду да пратећим анексима, те да спорно решење не садржи јасно образложење нити је тужена током поступка доказала да технолошке, економске или организационе промене уз примену основних критеријума указују да је код туженог престала потреба за радом тужиле. Према становишту првостепеног суда одлука о враћању на рад на место које одговара врсти и степену стручне спреме и радног искуства тужиле не спада у судску надлежност, јер се питање закључења уговора и распоређивања запосленог решава сагласношћу воља послодавца и запосленог, у смислу одредбе члана 30. став 2. Закона о раду.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право доносећи побијану одлуку и да је правилно закључио да спорним решењем нису наведени конкретни разлози због којих се управо тужили, у односу на друге запослене, отказује уговор о раду нити је наведено које конкретне мере су предузете у циљу остваривања права тужиле као вишка запослених. Такође, потврђена је и пресуда у делу одлуке о обавези туженог да тужилу врати на рад на послове који одговарају врсти и степену њене стручне спреме и радног искуства.

Врховни суд сматра да су нижестепени судови на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право доносећи побијану пресуду у делу који се односи на поништај решења о отказу уговора о раду и анекса уговора о раду.

У конкретном случају, тужени није имао законску обавезу да претходно доноси Програм решавања вишка запослених у смислу члана 153. Закона о раду. У том смислу је правилно поступио тужени када је његов надлежни орган донео одлуку о престанку потребе за обављањем одређених послова. До укидања радног места тужиле дошло је услед технолошких и организационих промена, будући да су код туженог уведене привремене мере и да је он престао да постоји, а тужени није могао тужили да обезбеди премештај на друго одговарајуће радно место, нити да спроведе неку од мера и члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду. При чињеничном утврђењу да је радно место тужиле укинута, тужени није био у обавези да примени критеријуме који се односе на оцену рада тужиле, јер је примена критеријума обавезна само у ситуацији смањења броја извршилаца на истом радном месту, што овде није случај.

Чињеница да је тужила приликом повратка са годишњег одмора затекла другог запосленог на свом радном месту је без утицаја на правилност побијане одлуке, јер је у поступку утврђено да је наведено лице запослено у другом Гранском синдикату, па наставак обављања послова тужиле од стране другог запосленог представља аутономно право послодавца да самостално, према својим потребама, у циљу рационализације и уштеде и у складу са својом пословном политиком, одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање послова. Наиме, део аутономије послодавца који самостално утврђује организациону структуру и послове који се врше у организационим деловима јесте и да вршење одређених послова организује од стране једног или више извршилаца, на начин како сматра да је то у његовом најбољем интересу, уз обавезу поштовања императивних законских норми у погледу заштите права запослених. При томе, није у надлежности суда да испитује и цени целисходност и оправданост таквог поступања послодавца. Тужени, у конкретном случају, није поступио супротно одредби члана 182. Закона о раду, јер на пословима које је тужила обављала, а који су укинута, није запослио друго лице, већ је вршење тих послова распоредио на друго радно место које је обављала запослена у ГС ПУТУ, а све у складу са правом туженог, као послодавца, да према својим потребама, у циљу рационализације и уштеде у складу са својом пословном политиком самостално одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање појединих послова. С обзиром да је тужилино радно место укинута, послодавац није био у обавези да примени критеријуме ради одлучивања ко ће од запослених бити проглашен за запосленог за чијим радом је престала потреба.

С обзиром на наведено основани су наводи ревизије туженог, због чега је ревизија усвојена и нижестепене пресуде преиначене и одбијен тужбени захтев за поништај решења туженог о отказу уговора о раду и наведених анекса уговора о раду.

Основано се у ревизији тужиле указује да су нижестепени судови учинили битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, сматрајући да захтев за враћање на рад на послове који одговарају врсти и степену стручне спреме тужиле и радном искуству не спадају у судску надлежност. У конкретном случају тужила није тражила да је тужени врати на тачно одређено радно место – радно место које је укинута, већ на радно место које одговара врсти и степену њене стручне спреме и радном искуству, због чега таква одлука спада у судску надлежност. Међутим, с обзиром да је одбијен тужбени захтев за поништај решења туженог о отказу уговора о раду, укидање одлука нижестепених суда у том делу није целисходно и не постиже сврху, због чега је ревизија тужене одбијена.

Тужени је успео у поступку, трошкове поступка је тражио и определио, због чега је тужила дужна, да у смислу члана 153. и члана 154. Закона о парничном поступку накнади туженом трошкове поступка, који се односе на састав одговора на тужбу 16.500,00 динара, заступање на три одржана рочишта по 18.000,00 динара и састав жалбе 33.000,00 динара, укупно 103.500,00 динара.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 1., члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**